

482. A mennyországba felvett Szűzanya példaképünk a keresztény misztika útjain

Imádkozzuk a 168. számú éneket:

*Örülj, vigadj, tisztaságban kivirágzott anyaság,
Kit körülvesz mennyországban az angyali sokaság!
Mária, mi Anyánk, mennyei Pátrónánk, bűnösökre nézz le ránk!*

*Örvendezzél Isten anyja, Boldogságos Asszonyaság,
Mert tégedet megkoronáz a teljes Szentháromság!
Mária, mi Anyánk, mennyei Pátrónánk, bűnösökre nézz le ránk!*

A leánygyermek is szüntelenül az édesanyjától tanulja a magatartásmódot: ha majd feleség és édesanya lesz mit, hogyan kell neki is tennie. **A lélek-menyasszony is a lelke Édesanyjától, a Boldogságos Szent Szűztől tanulja, mit hogyan kell tennie, hogy isteni Ura, Jézus Krisztus kedvében lehessen.** A Szűzanya, mint Isten Anyja a legnagyobb példaképünk a misztikus életben. Ő, aki a szentek között **a legközelebb van isteni Fiához**, segít nekünk is, hogy az utat megismerjük, azt az utat, amely meghódítja Isten Szívét. Az Anyaszentegyház és a Szűzanya ismeri az út kettős vonulatát: egyrészt a tevékeny élet, másrészt pedig a szemlélődő élet útját. Mindkét út az Istennel való találkozásra, Isten megtapasztalásra segít. Amióta a Boldogságos Szűz igenjére a Szentlélek erejéből megtestesült az Isten Fia, és megjelent a mi világunkban, azóta tudjuk, hogy az ilyen találkozás a szent Isten világa és a mi emberi világunk között lehetséges. Isten ugyanis azért ajándékozta önmagát Szent Fiában nekünk, hogy rátaláljunk, őt befogadjuk, szeressük, dédelgessük, mint ahogyan a Szűzanya is az ő kis Jézuskáját. **Isten az, Aki nekünk a Tőle ajándékozott hit által és szeretet által a mi belső szemünket megnyitja, hogy az Ő belső mivoltát, isteni lényét megismerhessük, és szeretettel megtapasztalhassuk.**

A Szűzanya útja segít nekünk, hogy azt a sok-sok szépséget és gazdagságot – amelyet nekünk Isten a keresztény hivatás által ajándékozni akar – felfedezzük, és ebből a földi életből az örökkévaló életre vágyódó szívünkkel megtapasztaljuk, hogy egyre inkább részt vehessünk a minket szerető szentháromságos Isten életében, Szeretet-közösségében.

Aquinói Szent Tamás nagy teológus, misztikus és szent. Ő megírt egy összefoglaló tanulmányt a misztikáról. Az ő munkáiban a lelkeségnek és a misztikának minden lényeges kérdését tárgyalta. Ezért most egy domonkos páter, **Magnus Beck könyve** alapján keressük: **Hogyan példaképünk a Szűzanya a keresztény misztika útjain?** A könyv címe: ***Wege der Mystik bei Thomas von Aquin (A misztika útjai Aquinói Tamásnál)***. 1990-ben jelent meg. A 138-150. oldalon található ez az anyag.

A régi Egyház a helyes vallásos életről beszélve a misztikus életet nem vitatta, hanem elfogadta, ismerte, mert az Istennek adott élet a szív megváltozását jelenti. Nemcsak előfeltétele ez a misztikának, hanem ajándéka is. **Az ember tehát odaadja magát Istennek, Aki őt meghívja.** Mindenekelőtt a Boldogságos Szűz Mária volt az, aki ilyen benső önátadással tudott a legmélyebben válaszolni Isten hívó szavára, amikor a megtestesüléskor így szólt: *„Íme, az Úr szolgáló leánya vagyok, legyen nekem a Te igéd szerint!”* (Lk 1, 38).

A szív teljes odaadása tehát ilyen Máriás magatartással láthatóvá lesz a miszikusok életében is. Végül is az a vallásos magatartás alaptétele. Ez az a magatartás, amely **a misztika csodálatos világába kaput nyit, és mi mindnyájan meghívást kaptunk Istentől, hogy belépünk ebbe az országba,** hiszen Isten parancsba adja: „*Szentek legyetek, mint ahogyan én, az Úr szent vagyok!*” (1 Pét 1, 16). A *Második Vatikáni Zsinat* is az Egyházzal szülő konstitúciójában a Szűzanya szerepét, példáját újra elénk állította.

Először is azt kell néznünk:

I. Mit tanít a Szentírás Boldogságos Szent Szűzről? Mit üzen a szent hagyomány ?

A szentírási tanúságok **Jézus gyermekség-történetében:** Mt 1, 2, Lk 1. 2; Jn 2, 1-11; illetve 19-25. 28-ban **találhatók.** A további szentírási szövegekben Jézus anyja szinte csak úgy mellékesen van említve: Mk 6, 8; Mt 13, 55, ApCsel 1, 4. Mégis az Egyház Isten anyjának példakép szerepét – hogy hogyan kell hinnünk és imádkoznunk – egyre jobban kibontakoztatta. **Az ókeresztény írók között Szent Jusztinus és Szent Iréneusz Évara és Krisztusra vonatkoztatva párhuzamot vonnak Ádám és Krisztus között.** Ahogyan Éva Ádámnak a társa volt, úgy **az új Éva, az Egyház az isteni Vőlegényének társa, Aki a második Ádám.** Ebben az egymáshoz kapcsoltásban **Krisztus és az Egyház Isten gyermekeinek újjászületését szolgálja.** Az Egyház ugyanúgy szeplőtelen, szűz és anya, mint a Boldogságos Szűz Mária. Mert az Egyház is a tévedések szeplője nélkül teljes szívbeli odaadással működik közre Isten gyermekeinek a születésében. Minden kitüntető megszólítás a Szűzanyára – így például: szeplőtelen, vagy szűz és anya az Egyházra is érvényes.

Kr. u. 431-ben az efezusi zsinat is ezt a hittételt erősítette meg: Mária valóban Istenszülő, Istenanya. A Máriáról szóló egyházi tanítás tehát kibontakoztatja Máriának ezt a kiváltságos szerepét: **Ő Isten anyja, de** ugyanakkor azt is: a Szűzanya is **az Egyház tagja.** Egy azok közül, akik hisznek Krisztusban. **A szent liturgiában, különösen a zsolozsma himnuszaiiban** egyre jobban kibontakozik a Szűzanya szerepének magasztalása. Ő az, aki a hívek gondolataiban és imáiban **az ég felé vezet minket.** Az Egyház tagja marad ugyan, de az ő igen szava, vagyis amellyel önként, szeretetből igent mondott Isten emberré testesülésére, azt a szövetséget – amelyet Isten az emberekkel megkötni akart – meg is valósította. Ez a jegyesi egybekapcsolódás Isten és az emberek között. Ez a szent élethez valószínűleg felbonthatatlan.

Egyébként **XVI. Benedek pápa, úgy, mint Jozef Ratzinger 1980-ban** – amikor az Egyház keletkezéséről tanított –, akkor **hivatkozott Szűz Mária szűzi készségére is, amellyel ő kitárta magát Istennek, anyai közbenjárással és szerető gondoskodással az Egyház javát szolgálta.**

Ebben a magatartásban tehát benne van az Egyház stílusa is. Az Egyház is szűz és anya. A Szűzanya így az Egyház új stílusa. Ezt a *Második Vatikáni Zsinat* újra meg újra emlékeztetünkbe idézi.

Most nézzük **az egyházi középkort,** hogyan tanított a Szűzanyáról!

Aquinói Szent Tamás nem egyenként, hanem összefüggésben tárgyalja Mária szerepét például a megtestesüléssel. Az **Istenanyaság** a Máriáról szóló tanítás **központi hittitka.** Például ahogyan Jézus anyja már a kis Keresztelő Szent Jánost édesanyja méhében megszentelte, vagyis a szentté tevő kegyelmet ajándékozta neki. De ezt a Szűzanya közvetítette. Ő vitte oda a kicsi

Jézust áldott, szüzi méhében idős rokonához, Erzsébethez, Zakariáshoz, és gyermekükhöz, a kis Keresztelő Jánoshoz (vö. Lk 1, 39-56).

Nem szabad elfelejtenünk, hogy **Mária is Ádám leánya, de** ugyanakkor **ő a kegyelmet teljesen birtokolta.** Aquinói Szent Tamás erre külön is hivatkozik. Ő volt az, aki a kegyelem szerzőjét, Jézust a felebaráthoz odavitte. Ő az, aki Isten Fiát szülve bizonyos értelemben mindenkinek átadta a kegyelmet. A Szűzanya közbenjárói tevékenységét az Egyház mindig is hirdette.

Aquinói Szent Tamás tanítja: amikor a Szűzanya kimondta a megtestesüléskor az igent Istennek, akkor tulajdonképpen az egész emberiség nevében beszélt, mint egy második Éva. A Szűzanya tehát közreműködött minden ember megváltásában. Azáltal, hogy ő az Urat a világra szülte, az ő közreműködésével a kegyelem minden ember számára kitárult. Az az ő anyai közbenjárásával pedig ezt közvetíteni is akarja.

Aquinói Szent Tamás Mária tisztelete a középkori Mária tisztelet keretén belül mozog. Mária a csodálatos Istenanya, a mi hatalmas közbenjárónk, aki példaképünk az erény gyakorlásában és az életszentségben. Ő az emberek számára vezérlő csillag, mint a hajósoknak a tenger csillaga, aki biztos kikötőbe tudja vezetni az embert. Vagyis a hívek Mária által jutnak el a mennyei dicsőség kikötőjébe.

Csak a reformáció, illetve azután az ellenreformáció – például Caniz? Szent Péter vagy Sueresa? jezsuita teológus, és mások is keresték a reformáció sürgetésére azokat a vonásokat, amelyeket mi emberek is jobban tudunk a Szűzanya mintájára megvalósítani. Így tehát nemcsak Isten oldaláról nézték Máriát, mint Isten anyját; hanem az emberek oldaláról is, mint aki az Egyház tagja, illetve az Egyház számára közbenjáró.

A Mária-tiszteletnek **1854-ben a Szűzanya eredeti bűn nélküli mivolta hittétele, illetve 1950 óta Mária test szerinti mennybe vétele dogmája kihirdetése is nagy lendületet adott. A Mária tisztelet a XX. században még jobban bontakozott.**

Ehhez járult még a Mária jelenés Lourdesban és Fatimában – amelyeket az Egyház hivatalosan is elismert; és a teológusok már készülnek annak hittétel-szerű megfogalmazására, hogy **Mária minden kegyelem közvetítője.**

A Második Vatikáni Zsinat azonban nyitva-hagyta ezt a tételt, és inkább az Egyházzal szülő tanításban adta meg a Máriáról szóló tanítás XX. századi összefoglalását. Az Egyház, mint Isten vándorló népe a mennyország felé vándorol, zarándokol, vagyis a földön élő Egyház összeköttetésben van a mennyei Egyházzal. **A mennybe felvett Szűzanya** – aki a megváltásra szoruló, és már megváltott emberiséghez tartozik, és tagja az Egyháznak – **segít ebben a zarándoklásban az ég felé.**

Mária mennybevétele ráirányítja a figyelmünket arra, hogy ő közbenjár a mennyországban értünk, és segít bennünket. Azt akarja, hogy mi is eljussunk az üdvösségre. Ezért a Szűzanyára joggal mondhatjuk: **ő az üdvösségre segítő esengő Mindenhatóság.** Ő az, aki szűz és anya, és ugyanakkor az Anyaszentegyháznak is jövődő kibontakozását mutató példája. Megmutatja, hogy a hívő ember, az Istentől kiválasztott lélek hogyan tud eljutni a mennyei hazába a hitben való újjászületés, a hit szerinti élet által.

A Szűzanya – mert ő hívő lélek – **a sérthetetlen hitet és szeretetet őrizte meg,** mint ahogyan a mennyasszony is megőrzi a hűségét és a szeretetét a vőlegénye iránt. Ezzel a tökéletes önátadással az Úr iránt Mária **nemcsak példaképe az Egyháznak, hanem ősmintája minden erénynek is. Az Egyház** tehát a Szűzanyához lesz hasonló **a hit, a remény és a szeretet vállalásával,** és így a Szűzanya lelkületével tudja **egyre jobban tudja betölteni feladatát, összekötni Istent az emberekkel,** az embereket Istennel.

Elmélkedésünk második részében most térjünk vissza a mi kérdésünkhöz:

II. A misztikus élet, vagyis az Istennel élt belsőleges szeretet-kapcsolat életének példaképe a szűzanyás magatartás

Mária stílusának bibliai megalapozása a Gábor főangyal által meghirdetett örömhír alkalmával hangzott el (vö. Lk 1, 28-33?). **Isten kiválasztotta Máriát, és meghívta, hogy a megváltás tervében részt vegyen.** Erre Mária már az örökkévalóságtól kezdve kiválasztást kapott, vagyis Isten előtt kegyelmet talált. **Ajándékba fogja kapni azt, hogy ő Fiút szülhet, Aki a magasságbeli Istennek a Fia lesz.** Ezért tud majd Jákob házában mindörökké uralkodni, vagyis **Ábrahám leszármazottainak az adott ígéret megvalósulása őbenne történik meg.** Az angyal azt is megígéri ennek a názareti Szűznek: „Fia országának *soha sem lesz vége*” (vö. Lk 1, 33).

Micsoda távlatokat csillant fel az angyal! **Isten Fia eljön a földre!** Mária, aki nem akar férfit ismerni, mert szüzességet vállalt, mégis anya lesz. **Fiának országa minden időket átölel.** Sőt, nemcsak a földet, hanem **a mennyet is.** Ez sokkal több, mint amit az ember első tekintetre meg tudna érteni. Az angyal megoldja Mária gondját. A Szentlélek az, aki beárnyékozza őt, vagyis beborítja a szeretetével, és így **Istennek a Fia csodálatos módon lesz embernek a fia is.** Erre hangzik el Máriának az igenje, a teljes odaadás vállalása. El kell ismerni, hogy soha a földön ennél jelentősebb, **jelentékenyebb szó nem hangzott el: Mária igent mond Istennek.** Ez az összes vallásos ember szempontjából **a legnagyobb jelentőségű.** Nemcsak arról van szó ebben a teljes önátadásban, hogy Mária passzíve, tehát befogadó módon rendelkezésére állt Istennek: *Történnék velem a Te ígéd szerint,* hanem az ő aktív, vagyis cselekvő készségét is kinyilvánítja: ***Történnék velem a Te ígéd szerint!*** Ez a **legtökéletesebb kiüresedés, tudniillik az emberi önakaratból, és a legnagyobb betöltődés, tudniillik Istennel.** Ezt Henz Schurmann tanítja a Lukács evangélium magyarázatában 1982-ben.

Ebben a fontos evangéliumi tanításban tehát a leglényegesebb vallásos magatartás nyilvánul meg: **Készség Isten hívását meghallani!** A hívást megvizsgálni, és még akkor is, hogyha az ember nem látja át világosan, mintegy **sötétben engedelmesen igent mondani Istennek.** Ez az **engedelmesség** a rendelkezésre állás készsége. Ez a vallási alapmagatartás azt jelenti: az ember elismeri, hogy Isten a Teremtő, ő pedig a teremtmény. **Itt lesz eggyé az odafenn-való Isten és az idelent, földön élő ember.** Itt egy olyan távolság szűnik meg, amelyet az ember a bűnbeeséskor szenvedett el. Mária igenje pedig ezt a nagy távolságot segített megszüntetni. **Mária olyan, mint a világító torony,** aki mutatja nekünk: Isten a Teremtő és az Úr, és ő az, aki a teremtményeit magához vonzza. Ez a máriás alapmagatartás a keresztény ember, a választott lélek egész életét átformálja, szűzanyás mintára alakítja. Ebben a máriás magatartásmódban lehet legjobban megérteni, hogy a Teremtő és a teremtmény kapcsolata ténylegesen megvalósul. **Az emberi élet alapértelme az lett, hogy Isten velünk van!** Az isteni Úr az ő választottaival van.

Úgy tűnik, korunk technikai előhaladása abba az irányba megy, hogy az ember függetleníti magát Istentől. A Boldogságos Szűz Mária magatartása pedig azt mutatja, hogy **mi nem akarunk elszakadni az Úrtól, hanem egyre jobban odaadni az életünket isteni Urunknak!** A női emancipációra, egyenjogúságra való törekvés megzavarja a természet és a természetfeletti rendjét. Az ember nem autonóm lény. **Isten az, Aki mindennek az Ura, Ő mindennek a forrása, ő mindennek a célja.** Ez az életünknek az alap-beállítottága.

A mennyországi, mennybe felvett Szűzanya alakja mutatja, hogy az embernek mi lesz a jövője. Értelmetlen lenne az Istentől való függetlenségre törekedni, amikor **Isten be akar**

bennünket is fogadni a mennyei hazába, mint ahogyan Egyszülött Fiát, az emberré lett Isten Fiát a mennyországban emberi mivoltában is megdicsőítette, jobbjára felmagasztalta a Szűzanyát testben és lélekben. Korunk emberének is meg kell értenie, hogy Isteni életrend az, hogy *Ő a nagyobb, mi a kisebbek* (vö. Jn 3, 30). **Az ember készséges lesz, hogy Istennek szolgáljon. Ebben áll a máriás magatartás. Ez az Egyháznak is a stílusa.** Az Egyház tagjai is arra vannak hivatva, hogy **hitben és engedelmségben elfogadják az isteni rendelkezést, mert az élet és az üdvösség isteni terve a szentségek kiszolgáltatása, és az ige hirdetése által Isten megszentelő tevékenységét közvetíti számunkra az Egyházon belül. Így az Egyház Isten Anyjának ősmintája és példaképe.**

Az Egyház tagjainak is a Szűzanya szavát kell mondaniuk: *„Íme, az Úr szolgáló leánya vagyok, legyen nekem a Te igéd szerint!”* **A kegyelem világában nincs tehát előrehaladás a máriás magatartás nélkül, még kevésbé a misztika világában.** Tehát a Szűzanya stílusa lelkesíti a lélek-menyasszonyt, hogy ő is az Úr szolgáló leánya legyen! A kiválasztott lélek is ugyanazon az úton akar járni, amelyen Mária. Az Egyház liturgiája és imája jól mutatja, melyik útról van szó. Az *Ave Maria* és a *Salve Maria*, vagyis az *Üdvöz légy, Mária*, illetve *Üdvöz légy, Királynőnk* antifóna mutatja, hogy a Szűzanya milyen lélekkel van a mennyei Szentháromság felé, illetve hozzánk, emberekhez.

A különböző **Mária ünnepek** is az egyházi évben ezt a kegyelem gazdagságot mutatják meg. **A rózsafüzér** – amellyel Jézus és a Szűzanya életébe kapcsolódunk bele – **végigvisz a Szentléleknek Igen-t mondástól egészen Mária dicsőséges mennybeviteléig, és Szentháromsággal való megkoronázásáig.** A lélek-menyasszony szívesen követi Jézus anyját a kiteljesedés útján. Hallgatja a tanítását a vele való kereszttúton, és bizvást remélheti: vele lesz a megdicsőülésben is. A Szűzanya így **nemcsak az aktív életre ad példát nekünk, hogy hogyan menjünk Jézus nyomában, hanem a kontemplatív élet megvalósulására is, amikor Isten magához ragadja a választott lelket, felemeli mennyei országa magasságába. Összeköttetést kap Istentől az emberi lélek.**

A mennybe felvett Szűzanya mutatja, hogy hogyan valósul meg a teremtés rendje. A teremtés ugyanis Isten kegyelméből történt. **Isten hozott létre mindent, Isten szeretetből ajándékozott mindennek létet.** A Boldogságos Szűz Mária életútja mutatja, hogy **a hitnek, a reménynek és a szeretetnek az élete, illetve az Istennek való önátadása micsoda kiteljesedésre vezet.** Az ember a mennyei életre születik újjá. Az egész teremtett világ megújulásában részt vesz. **Ez már megváltott világ, nem Istentől elszakadt világ, hanem olyan világ, amelyet Isten megszerzett magának a Megváltó által, Jézus .. szent vére árán.** Ez az új világ az imádás és a szentháromságos egy Isten dicséretének a világa. Ott már Máriának és ebben a dicsőséges életben részt vevő választott lelkeknek az élete és gondolata nem erre a világra irányul, amely már elmúlik, hanem az új életre és feladatra, amelyet Isten teremt.

Mária nyitott az élő Istenre, és a benne élő emberekre, angyalokra. Ő anyai asszony, anyás vonásokkal rendelkező nő. Ezért kész ő a hitre, a szeretetre és a gondoskodásra. Ez a máriás magatartás Isten iránt is megvalósul, meg az emberek iránt is. Ezért van az, hogy Isten Fia emberré levésekor Mária először a jó hírt a szívébe fogadta, azután az életébe (is) befogadta a megtestesüléskor, és egész lényével Isten felé fordult. Az isteni Személynek mondhatta: – TE! –, ezt a személyes megszólítást. Ebben a személyes egymás felé fordulásban, **ebben a másikkal való találkozásban végül is a titokzatos vágy megvalósulása történik az isteni TE Személye iránt. Az ember teret nyit életében Istennek. Ez a szívek kicserélődése. Az ebben a világban élő embernek a szíve az isteni szeretettel lesz tele. Micsoda boldogság ez! Mária már ismeri ezt, és ebből él.** Az ő teljes önátadása példa mindnyájunk számára, hogy **létünket, gondolatainkat, szívünket, egész életünket személyesen az isteni Létezőnek, a Mennyei**

Atyának, az isteni nagy Gondolkodónak, a Fiúnak, és az isteni Szeretetnek, a Szentléleknek adjuk. A lélek-menyasszony egészen nyitott Isten számára és az emberek számára. Ez az ő önátadásának a kiteljesedése hitben, reményben, szeretetben. Ez az a csodálatos út, amely a misztikának, az Istennel való egyesülésnek titokzatos útja. Végül is Szent Tamás így mondja: **Ez az út az alázatosság, amely az embert képessé teszi Isten befogadására.**

Kérjük az Úr alázatos szolgáló leányát, legyen nekünk is segítségünkre mindig igent mondani Isten akaratára, elgondolására!

Befejezésül a 169. számú éneket imádkozzuk:

*Nagy örömmel, énekléssel zengedeznek az egek,
Vidámságot, nyájasságot mutatnak a földiek;
Mert ma Szűz Mária, mint legszebb rózsza,
Bimbajából kinyíla. Szüzesség virága, ékes lilioma,
Kisasszonyunk, Mária!*